

NADAHNUĆE PISAMA
(MBS 037)
Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

Sve Pismo je od Boga nadahnuto i korisno za poučavanje, za prekorevanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravednosti, da Božiji čovek bude potpuno pripremljen za svako dobro delo (2. Timoteju 3:16,17)

UVOD

Ova studija će govoriti o odnosu Biblije prema konceptu nadahnuća Pisama. Ova tema se može podeliti na tri glavna segmenta: definicija nadahnuća, teorije o nadahnuću i dokazi nadahnuća.

I. DEFINICIJA NADAHNUĆA

Biblijsko nadahnuće se može definisati kao: 'Božiji nadzor nad ljudskim autorima, na način da su oni, koristeći svoje vlastite individualne karakteristike, sastavili i zapisali bez ikakve pogreške Njegovo otkrivenje čoveku u rečima originalnog zapisa.' Ova jako detaljna definicija da se razbiti u pet manjih komponenti.

A. Božiji nadzor

'Božiji nadzor' znači da je Bog vršio nadzor, ali On nije diktirao zapis. Očigledno, postoje određeni delovi Pisma gde Bog jeste diktirao, i na tim mestima, to je tako i zapisano - reč po reč. Na primer, deset zapovesti, kao i mnoge druge zapovesti Mojsijevog Zakona diktirane su, reč po reč, iz Božijih usta u Mojsijeve uši; Mojsije ih je potom beležio na pergamentu koji je imao pred sobom. Ali, većina Biblije nije diktirana reč po reč. Umesto toga, Bog je izabrao da vrši nadzor nad onima koji su zapisivali. Vršeci nadzor nad piscima, On je mogao da pažljivo kontroliše ono što je zapisano, bez da diktira. Na taj način, konačni proizvod je proizašao tačno onakav kakav je On želeo.

B. Ljudski autori

Bog je koristio ljudske autore i njihove individualne stilove. Očigledno, da je Bog jednostavno diktirao Pisma reč po reč, celokupna Biblija zvučala bi jednako. Naravno, ukoliko idete od jednog autora do drugog, nikako nije jednako. Svaki od 40 autora 66 knjiga Biblije koristi svoj vlastiti individualni stil; na primer, Pavle piše na različit način od Petra; Mojsije piše različitim stilom od Isusa Navina. Upravo zbog Božijeg nadzora i Njegove kontrole nad ovim piscima, Njemu je bilo moguće da dozvoli njima da koriste svoje vlastite individualne stilove pisanja. Oni su na taj način, uprkos svemu, proizveli reč po reč, tačno ono što je Gospod želeo da proizvedu.

C. Nepogrešivost

Nepogrešivost znači da su, kada su ovi originalni zapisi proizvedeni, bili bez ikakve pogreške. Na primer, kada je Mojsije završio pisanje svojih pet knjiga, one su bile u potpunosti nadahnute od Boga i ni u jednoj od njih nije bilo nikakve pogreške. Isto tako, kada je Isus Navin bio nadahnut da napiše svoju knjigu, on je zapisao bez pogreške. Na taj način, nadahnuće Pisama se tiče samo originalnog zapisa Pisama.

1. U odnosu na kopije Pisama

Ovo ne znači da su kopije Pisama bile nadahnute. Danas postoji više od jednog rukopisa različitih knjiga Biblije. Postoji veliki broj Hebrejskih kopija i još veći broj Grčkih, i postoje manja neslaganja u redosledu samih reči kada upoređujete jedan rukopis sa drugim, i to zbog toga što su ti rukopisi samo kopije. Nažalost, kopije su bile podložne do nekog stupnja ljudskoj pogrešci, ali usmeno nadahnuti originali bili su bez greške. Trebalo bi zapamtiti da kopije nisu nadahnute.

2. U odnosu na transkripciju Pisama

Prevedi Pisama takođe nisu nadahnuti. U prevođenju sa jednog jezika na drugi, svaki prevod do neke tačke može imati pogrešku. King James Version, American Standard Version i New American Standard imaju pogreške. Na sreću, pogreške nikada nisu od velikog značaja i moguće je jasno znati šta je ono što je originalni zapis želeo da kaže. Dakle, prevodi originalnih zapisa nisu nadahnuti, niti su nužno bez greške.

D. Božije otkrivenje

Bog je tako upravljao i vodio ljudske autore da su, bez da im je uništena njihova vlastita individualnost, literarni stil ili čak lični interesi, oni uspeli da proizvedu Njegovo potpuno otkrivenje čoveku. Iako je samo zapisivanje učinjeno od strane ljudi, oni su bili nadahnuti od Boga. Biblija je Božija poruka čoveku. Ne radi se o tome da Biblija sadrži reč Božiju; ona jeste reč Božija.

Naravno, Bog je koristio različite načine da Njegovo nadahnuće bude izraženo. Bez obzira da li je Gospod diktirao svaku reč, kao što je ponekad i činio, ili su autori bili vođeni od Boga da kopiraju drevnu literaturu - na nekim mestima, oni sami nam kažu da su to napravili - ili su njihovi zapisi bili rezultat pomnih istraživanja - kao u slučaju Luke; bez obzira na koji način se to dogodilo, Bog je vodio ljude tako da na kraju oni zapišu u potpunosti i tačno ono što je on želeo da bude zapisano. Rezultat toga je da Biblija jeste Reč Božija.

E. Dvojno autorstvo

Bog je na taj način upravljao pisce da su oni, koristeći svoje individualne stilove na način koji im se činio izvodiv, proizveli do tančina Njegove reči bez greške. Međutim, sada se javlja pitanje: Kako je Bog to učinio?

Postoje različite teorije o nadahnuću. Temelj svih ovih različitih teorija nalazi se u jednoj ključnoj temi: Dvojno autorstvo Pisama. Sa jedne strane, to je zapisao Bog; sa druge strane, to je zapisao čovek. Na primer, Izlazak 20:12 kaže: **Poštuj svoga oca i svoju majku, da poživiš dugo u zemlji koju ti daje Gospod, tvoj Bog.**

Ko je to rekao? Prema Mateju 15:4, to je rekao Bog; ali, prema Marku 7:10, to je rekao Mojsije. Da li je ovo protivrečno? Ni najmanje. Bog je primarni izvor, a čovek je sekundarni izvor. Bog je to uistinu rekao, ali On je izabrao da to kaže kroz Mojsija. Mojsije je to zapravo zapisao pod nadahnućem od Boga, dok je On upravljao Mojsijem. To je koncept ovog dvojnog autorstva - da su oboje, Bog i čovek, proizveli Pisma - što je dovelo do brojnih teorija o nadahnuću.

Još jedan primer dvojnog autorstva je u Psalmu 110:1; **Gospod reče mome Gospodu: 'Sedi mi zdesna'** Ko je ovo izjavio? Prema Marku 12:36, Duh Sveti je to rekao, ali, prema stihu 37, David je to rekao. Onda, je li to rekao David ili Duh Sveti? Odgovor je: obojica.

Još jedan primer dvojnog autorstva se temelji na Isaiji 6:9-10; U Jovanu 12:39-41, autor tvrdi da je Isaija rekao ove reči, ali Dela 28:25-27 kažu da je Duh Sveti rekao ove reči. Ponekad, obojicu, i Boga i proroka, nalazimo u istom odlomku. Na primer, kada se Hošea 11:1 citira u Mateju 2:15, tvrdi se da su obojica, Bog i prorok, to rekli.

Ovo je odnos: Bog je izvor Pisma, a čovek je onaj koji ih beleži; čovek je instrument ili sredstvo pomoću kojeg Bog proizvodi Njegova Pisma. Sa jedne strane, čovek ne bi trebalo da gleda u Bibliju kao da je ona isključivo Božanska ili isključivo ljudska; ali, sa druge strane, ne bi trebalo gledati na Bibliju kao da je ona delom ljudska, a delom Božanska. Nadahnuće u dvojnog autorstvu je oboje - i Božansko i ljudsko, bez da jedno ometa drugo; oboje su prisutni u svakoj reči, od početka do kraja.

Još jednom, dvojno autorstvo proizvelo je veliki broj teorija o nadahnuću. Temelj svih ovih teorija je spoznaja da Biblija ima dvojno autorstvo, to jest da je zapisana od Boga i od čoveka. Ali, Bog je primarni izvor, dok je čovek sekundarni izvor. Možda je još ispravniji način da se ovo kaže ovaj: Odnos u ovom dvostrukom autorstvu Boga i čoveka je taj da je Bog izvor, dok je čovek jednostavno instrument ili sredstvo. Ali, na koji način se ovo dešava?

II. TEORIJE O NADAHNUĆU

Postoji veliki broj teorija o nadahnuću i jako mnogo njih je, nažalost, očigledno pogrešno i potpuno su promašile u tome da daju jedan uzvišeni pogled na Pisma, gledište kakvo Biblija zahteva.

A. Lažne teorije o nadahnuću Pisma

1. Teorija o prirodnom nadahnuću ili prirodnoj intuiciji

Ova lažna teorija tvrdi da je Biblija napisana od ljudi koji su posedovali neuobičajeni religiozni uvid; ljudi koji su, u poređenju s prirodnim čovekom, posedovali nadnaravni uvid u moralnu i religioznu istinu. Autori Pisma su, jednostavno rečeno, imali bolje razvijen prirodni uvid. Ova teorija kaže da su pisci Pisma uistinu bili nadahnuti, ali na isti način na koji su nadahnuti umetnici, pesnici i muzičari. Baš kao što umetnici, pesnici i muzičari proizvedu remek-dela u umetnosti, poeziji i muzici, pisci Pisma, posedujući jedan viši nivo inspiracije su jednostavno proizveli remek-dela u području religiozne misli.

Problem sa ovom teorijom prirodne inspiracije jeste da ona isuviše naglašava ljudsku stranu. Prirodno, u ovoj teoriji zapravo znači jednostavno genij; nema ničeg natprirodnog u tome.

Zapravo, ova teorija vodi ka tome da protivreči samoj sebi, i to iz razloga što po njoj, jedan nadahnuti zapis može da protivreči drugom. Ovo čini da su sve religiozne i duhovne misli i ideje Pisama čisto subjektivne. Teorija o prirodnom nadahnuću ili prirodnoj intuiciji ne odnosi se ispravno prema samoj prirodi Biblije.

2. Teorija o prosvetljenju ili mistična teorija

Suštinski, ova teorija je ista kao i teorija o prirodnom nadahnuću ili prirodnoj intuiciji. Jedina razlika između njih jeste to što prva, ovaj koncept uzvišenijeg nadahnuća, primenjuje na sve ljude, dok ova o kojoj sada govorimo to više nadahnuće ograničava samo na vernike i daje nešto veće zasluge Duhu Svetome. Ova teorija dozvoljava pojačanu religioznu percepciju kod jednog dela vernika. Ona kaže da je svakako postojalo intenziviranje prosvetljenja od strane Duha Svetoga za neke, a ti neki su oni koji su zapisali Pismo. Oni čak kažu da je i dan danas za vernike još uvek moguće da bilo kada zapišu Božija Pisma Božanskom energijom.

Problem sa ovom teorijom je isti kao i sa prethodnom. Opet postoji preneglašavanje ljudskog autorstva unutar Pisama, a ova čak i dozvoljava mogućnost da neka Pisma budu zapisana danas. Biblijski govoreći, prosvetljenje ne otkriva novu istinu, već samo pomaže da se razume istina koja je već otkrivena. U ovoj teoriji, nadahnuće je delo Duha Svetoga, ali samo na jednom višem stepenu unutrašnjeg prosvetljenja. Dalje, ova teorija ne veruje da su pisci bili slobodni od pogreške. Ona zapravo ne tretira ispravno uzvišeni pogled na nadahnuće koje Biblija sama po sebi zahteva.

3. Teorija o delimičnom nadahnuću

Ova lažna teorija znači upravo to što i kaže: Biblija je nadahnuta samo u pojedinim oblastima onoga što naučava; recimo, u poukama i duhovnim istinama koje mogu znati ljudski autori. Ali, nije nužno nadahnuta i u drugim oblastima, kao što su nauka, biologija, geologija, geografija ili arheologija. Ide dotle da kaže kako Biblija sadrži nadahnuće, ali nije bez greške.

Problem sa ovom teorijom je da previše razdvaja dvojno autorstvo i vodi ka tome da čitalac subjektivno može odlučivati šta je nadahnuto, a šta nije.

4. Teorija o stepenovanom nadahnuću

Ova lažna teorija se pomalo razlikuje od teorije o delimičnom nadahnuću. Teorija o stepenovanom nadahnuću kaže da je čitava Biblija nadahnuta, ne samo njen deo, ali da nisu svi njeni delovi nadahnuti u istom stepenu. Ovaj koncept je vidljiv u izdanjima Biblije u kojima su Isusove reči štampane crvenim slovima. Neki vernici smatraju kako ovo znači da su Isusove reči nadahnutije od ostatka Spisa. Isusove reči, međutim, nije zapisao On sam; zapisali su ih Matej, Marko, Luka i Jovan.

Problem s ovom teorijom je što ona tvrdi da su neki delovi Biblije nadahnutiji od drugih. Uvek postoji nadahnuće, ali istovremeno, ova teorija dopušta manji ili veći stepen pogreške. Problem s ovom teorijom, kao što je to bio slučaj i sa prethodnom, jeste to što dopušta preveliko razdvajanje između ljudskog i Božanskog. Kao i prethodna teorija, vodi spekulaciji i subjektivnosti.

5. Teorija o konceptualnom nadahnuću

Ova lažna teorija tvrdi da su samo misli, ali ne i reči Biblije nadahnute. Naučava da je Bog jednostavno usadio ideje u umove autora, te da su te ideje nadahnute. Međutim, autorima je bilo prepušteno da te ideje izraze sopstvenim rečima.

I ova teorija dopušta preveliku razdvojenost između ljudskog i Božanskog. Uvek bi trebalo imati na umu da ideje moraju biti izražene rečima. Ideje se ne mogu preneti drugačije osim rečima. Ni ovo nije dobra teorija.

6. Teorija o dinamičkom nadahnuću

Ova lažna teorija kaže da je Biblija nadahnuta samo u oblastima koje se tiču vere i života vernika. Nepogrešiva je u pogledu vere i verske prakse, kao i u oblasti duhovne istine i spasenja. Teorija, međutim, kaže da bi Biblija mogla da sadrži pogreške u oblastima koje se ne tiču vere i spasenja. Zastupnici ove teorije veruju u plenarnu nadahnutost, ali ne i u verbalno nadahnuće.

Problem ove teorije je da vodi ka spekulaciji i subjektivnosti. Ko će proceniti šta je od suštinskog značaja za veru, a šta nije. Ako Biblija ne može da garantuje nepogrešivost u drugim delovima Pisma, onda nema načina da je garantuje u oblasti vere i prakse.

7. Teorija o mehaničkom nadahnuću ili nadahnutom diktatu

Ova poslednja lažna teorija kaže da je Bog diktirao čitavu Bibliju, od reči do reči, a da su njeni pisci bili tek sekretari ili stenografi. Ova teorija preneglašava Božansko. Kada bi ovo bilo istina, svi delovi Biblije bi zvučali isto i imali bi isti stil. Međutim, nema cela Biblija isti stil; stilovi se razlikuju od autora do autora. Mnogi autori izrazili su i svoja unutrašnja osećanja, kao što je to učinio Pavle u Rimljanima 9:1-3.

B. Istinita teorija o nadahnutosti Pisama

1. Teorija plenarno verbalnog nadahnuća

Jedini ispravan način da se vidi kako je Biblija nadahnuta jeste putem istinske teorije: teorije o plenarno verbalnom nadahnuću.

a. Definicija

Plenarno verbalna inspiracija bi značila da je čitava Biblija nadahnuta; ona je istovremeno i Reč Božija, ali predstavlja i reči ljudskih autora. Bog je izvor, ali je On koristio ljude da zapišu reči. Plenarno nadahnuće znači da se nadahnutost Spisa proteže na svaki deo Pisma. Reč 'plenarno' znači 'potpuno, kompletno'. Biblija je konačni autoritet - ne samo u pitanjima vere i prakse, već i u svemu čega se dotiče. Sve za šta Biblija kaže da je istina - jeste istina. Ona nije istinita samo u stvarima vere i prakse, već i povodom svake teme o kojoj govori. Ako nešto kaže o nauci, može joj se verovati. Ako nešto kaže o geologiji, može joj se verovati. Ako nešto kaže o arheologiji, može joj se verovati. Ako nešto kaže o sociologiji, može joj se verovati. Svaka tema o kojoj Biblija govori i sve što potvrđuje kao istinito - jeste istina. Plenarno nadahnuće je potpuno; zahvata sve delove Spisa; Biblija je konačni autoritet u pogledu istinitosti svih tema koje obrađuje.

Verbalno nadahnuće stavlja akcenat na same reči, upućujući na to da je Sveti Duh rukovodio time koje će reči biti izabrane i upotrebljene. Bog je poštovao ljudske autore u meri da su sačuvani stil i karakteristike svakog pojedinog pisca. Bog je bio taj koji je iz autorovog rečnika odabrao reči koje će biti zapisane. Reči koje su autori izabrali su reči koje je Bog želeo da oni upotrebe. Verbalna nadahnutost znači da su nadahnute i same reči koje su autori zapisali. To nije isto što i diktat. Nije čitava Biblija bila izdiktirana reč po reč; to važi samo za delove. Verbalno nadahnuće jednostavno znači da je Bog dopustio da autori iskoriste svoje karakteristike, lični stil i rečnik. Kada su iz vokabulara koji inače koriste birali pojedine reči, zapravo ih je Bog vodio prilikom tog izbora.

Još jedna važna reč koju moramo uvesti kad se bavimo teorijom nadahnuća jeste reč nepogrešivost. Nepogrešivost znači 'potpuna tačnost'. Biblija je potpuno tačna na svaku temu o kojoj govori; to Bibliju čini vrednom pouzdanja. Druga ključna reč je tačnost. U originalnim zapisima nema netačne tvrdnje ili netačno navedene činjenice; to Bibliju čini istinitom. Plenarno verbalno nadahnuće znači da je Biblija nadahnuta u svakom svom delu, u potpunosti - sve do izbora reči. U njoj nema pogreške; potpuno je tačna i, stoga, pouzdana; tačna je u smislu da ne sadrži netačne tvrdnje i činjenične greške, pa je zato istinita.

b. Pet stvari koje plenarno verbalno nadahnuće nije učinilo

Prvo, nije pokrilo ličnost autora. Ličnosti četrdeset pojedinačnih pisaca jasno su vidljive u njihovom pisanju. Čitalac stiže drugačiju ideju o Petru, na osnovu onoga što je zapisao, od ideje koju ima o Pavlu na osnovu onoga što je on zapisao.

Drugo, plenarno verbalna nadahnutost ne znači da nije iskorištena autorova inteligencija. Bog je koristio inteligenciju autora da bi proizveo ove zapise.

Treća stvar koju nije učinilo: nije sprečio autore da lično istražuju. Na primer, Luka 1:1-4 navodi da je Luka pažljivo istražio opise i priče drugih, pre nego što je seo da i sam zapiše Hristovu biografiju. Čak i drugi pisci, kao što je autor Knjige o Sudijama, pominju druge knjige uključene u istraživanje. Iako nadahnućem nije isključeno lično istraživanje, nadahnutost se vidi u tome da je Bog vodio autore prilikom njihovog posezanja za napisima drugih pisaca, i to tako da su birali samo one tvrdnje drugih autora koje su tačne i samo one iskaze koje je Bog hteo da izaberu. Bog ih je usmeravao na način da nikada nisu izabrali netačnu tvrdnju.

Četvrta stvar: plenarno verbalno nadahnuće ne znači zabranu korišćenja drugih materijala. Na primer, znamo da je Luka, kada je odlučio da napiše svoje evanđelje, koristio i druge izvore, koji verovatno uključuju i evanđelja po Mateju i Marku.

Peto: plenarno verbalno nadahnuće ne znači da je autor uvek razumeo ono što je zapisao. Dobar primer ovoga je Danilo. On je više puta naveo da, kada je završio zapisivanje, nije razumeo ono što je napisao. Znao je da je upotrebio reči koje je Bog želeo da iskoristi, ali je priznao da nije jasno razumeo ono što je pisao. Verbalno nadahnuće ne znači da je autor uvek razumeo ono što je zapisao; često, to nije bio slučaj.

c. Pet stvari koje plenarno verbalno nadahnuće jeste učinilo

Prvo, sačuvalo je originalne autore od greške. Kada je četrdeset pisaca Spisa proizvelo svoje originalne zapise, ni u jednoj od šezdesetšest knjiga Biblije nije bilo niti jedne pogreške.

Drugo, sačuvalo je Spise od toga da iz njih nešto bude izostavljeno. Nijedan od autora nije izostavio ništa od onoga što je Bog želeo da uključe u svoja pisanja. Uključeno je sve što je Bog hteo da bude uključeno.

Treće, sačuvalo je autore od toga da u Spise uključe stvari koje Bog nije želeo da uključe. Na primer, verovatno ima još istinitih stvari - one mogu biti potpuno tačne - ali Bog nije imao želju da ih uključi u Njegovu Reč. Dakle, plenarno verbalno nadahnuće znači da su autori bili sačuvani od toga da u Spise uključe nešto što Bog nije hteo da uključe. To su dve strane novčića: s jedne strane, nisu izostavili ništa od onoga što je Bog hteo da bude uključeno; s druge, nisu uključili ništa od onoga što je Bog želeo da bude izostavljeno.

Četvrti, plenarno verbalno nadahnuće osiguralo je odgovarajuće slaganje reči u veće celine. Bog je autorima dopustio da koriste svoj lični stil i rečnik; međutim, reči koje su iskoristili iz svog vokabulara su reči koje je Bog hteo da zapišu, i to redosledom kojim je On želeo da budu zapisane. I Grčki i Hebrejski dopuštaju varijacije u pogledu redosleda reči u rečenici; Bog je, međutim, bio nad tim na način da je taj redosled uvek bio odgovarajući; autori su zapisali reči redosledom kojim je Bog želeo da budu zapisane.

Peto, ovo znači Božansko i ljudsko ko-autorstvo. Spise su proizveli i Bog i čovek, pri čemu je Bog bio izvor, dok su ljudi bili sredstvo ili instrument. Stoga, nijedan deo Spisa nije proizvod isključivo ljudskih ruku; svaku reč je nadgledao i usmerio Bog.

2. Dokazi za teoriju o plenarnoj verbalnoj inspiraciji

Postoje dva ključna Spisa koja ukazuju činjenicu da je Biblija bila plenarno i verbalno nadahnuti.

a. Druga Timoteju 3:16-17

Sve Pismo je od Boga nadahnuće i korisno za poučavanje, za prekorevanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravednosti, da Božiji čovek bude potpuno pripremljen za svako dobro delo

Naglasak u ovom odeljku je na plenarnoj nadahnutosti, što znači 'kompletnoj nadahnutosti'. Navodi se: ***Sve Pismo***; to znači da je svako pisano otkrivenje dato kroz Božije nadahnuće. Grčka reč koja je prevedena sa ***od Boga nadahnuće*** znači 'koje je Bog udahnuo', tačnije, 'izdah Božiji'. Drugim rečima, Spisi su od Boga nadahnuti u smislu činjenice da su proizvod izdaha Božijeg. Govorimo o nadahnutosti Spisa; ipak, sama reč ne naglašava 'udah', već 'izdah'. Ne radi se toliko o in-spiraciji koliko o out-spiraciji, jer Pisma su proizvod daha Božijeg. Tačnije, kada neko govori o 'dahnuću' Pisama, trebalo bi da govori o out-spiraciji Pisama.

Kao rezultat ovog Božijeg 'izdisanja' ili 'out-spiracije', sve Pismo je korisno u četiri oblasti: prvo, za ***poučavanje***; drugo, za ***prekorevanje***; treće, za ***popravljavanje***; i četvrto, za ***odgajanje u pravednosti***.

b. Druga Petrova 1:21

Jer, nikad proroštvo nije nastalo ljudskom voljom, nego su ljudi poneti Svetim Duhom govorili od Boga

Naglasak u ovom odeljku je na sredstvu nadahnuća. Petar je ukazao na tri stvari. Prvo: **nijedno proroštvo nije nastalo ljudskom voljom**; primarni izvor otkrivenja uvek je bio Bog, dok je čovek uvek bio tek sekundarni izvor ili sredstvo pisanja Spisa. Drugo: ljudi su **govorili od Boga**; kada su govorili, proroci su govorili Božije reči. Oni su bili tek sekundarni izvor; Bog je i dalje bio primaran. Treće, ovaj stih navodi: **ljudi poneti Svetim Duhom**. Grčka reč za **poneti** znači 'nositi'. Tu istu reč nalazimo i u Delima 25:15,17; to je stih koji govori o lađi koju 'nosi' vetar ili koja je nošena kroz vodu. Ovo nam daje sledeću sliku: dok su pisali, proroci su bili nošeni Svetim Duhom, a ono što je bilo izdahnuto, zapisano je od ljudi. Ovi ljudi su zapisivali dok su nošeni, pokretani, prenošeni Svetim Duhom.

3. Primedbe na plenarno verbalnu inspiraciju

Postoje ljudi koji imaju primedbe na čitavo uverenje o plenarno verbalnoj inspiraciji Spisa. Ove primedbe dolaze iz četiri različita izvora.

a. Nauka i istorija

Naučnici kažu da Spisi protivreče tvrdnjama za koje naučnici znaju da su istinite. Istoričari kažu da Biblija sadrži istorijsku grešku. Odgovor je jednostavan. Prvo, iako Biblija protivreči nekim naučnim teorijama, do sada nije protivrečila nekoj naučnoj činjenici. I drugo, tamo gde postoje istorijski dokumenti, oni pokazuju da je Biblija apsolutno tačna kada je historija u pitanju.

Trebalo bi imati na umu da Biblija koristi fenomenološki rečnik, odnosno jezik opisa (fenomena ili pojava). Biblija govori o 'izlasku' i 'zalasku' sunca. Naravno, svi znaju da sunce zapravo ne 'izlazi' i ne 'zalazi'; samo izgleda kao da se to događa. U stvarnosti, zemlja se okreće oko svoje ose. To je jezik pojavnosti; čak i naučnici koji poznaju stvari govore o izlascima i zalascima sunca. Kada Biblija koristi ovakav opisni jezik, ona ne kaže da sunce uistinu izlazi i zalazi, već da tako izgleda; čak i naučnici koriste isti ovakav jezik, tako da ne bi trebalo da imaju dvostruke standarde.

Biblija nije udžbenik istorije ili nauke. Ipak, kad god se dotiče nauke ili istorije, pokazuje se apsolutno tačnom. Ništa u geologiji ili antropologiji nije pokazalo da je Biblija netačna. Arheologija pokazuje da je Biblija istorijski tačna; fizički zakoni pokazuju da je Biblija naučno ispravna; istorijska geografija pokazuje da je Biblija geografski tačna. Primedbe koje stižu iz nauke i istorije tek treba da pruže jasan dokaz da Biblija sadrži grešku u bilo kom pogledu.

b. Skepticizam u pogledu proročanstava i čuda

Ova primedba polazi od pretpostavke da natprirodno ne postoji. Ako, međutim, postoji Bog, sa svim onim što pojam Boga podrazumeva, onda čuda i proroštva koja predskazuju buduće događaje nisu problem. Ako postoji Bog, postoji natprirodno. Ako sve ono što mislimo kada kažemo 'Bog' postoji, onda mogu postojati čuda i mogu postojati proroštva koja predviđaju budućnost. Ispunjena proročanstva zapravo dokazuju tačnost Pisama. Ispunjeno proroštvo je dokaz da će se neispunjena proročanstva ostvariti u budućnosti.

c. Moral i religija

Oni koji iznose primedbe vole da istaknu kako su pojedini Biblijski heroji užasni. Ističu stvari poput preljube koju je David počinio s Vitsavejom ili Urijinog ubistva ili Nojevog pijanstva. Činjenica da Biblija beleži i nemoralne činove i nedostatak duhovnosti kada govori o svojim

junacima pokazuje da je Biblija tačna. Postoje i druge religiozne knjige koje naglašavaju samo herojstva svojih junaka, ali Biblija naglašava oboje, i snažne i slabe trenutke njihovih života.

Na primer, zabeležena su različita grešna dela Biblijskih junaka, ali ta dela nisu sankcionisana. Nojino pijanstvo u Postanku 9 je zabeleženo, ali nije sankcionisano. Lotov incest u Postanku 19 je zabeležen, ali nije sankcionisan. Jakovljeva laž u Postanku 27 je zabeležena, ali nije sankcionisana. Davidov preljub u II Samuilovoj 11 je zabeležen, ali nije sankcionisan. Salomonovo mnogoženstvo u I Carevima 11 je zabeleženo, ali nije sankcionisano. Biblija beleži grešna dela njenih ljudskih junaka, ali beleženje ovih grešnih dela ne znači i njihovo sankcionisanje.

Nadalje, ponekad zla dela, nemoralni ili grešni čini, mogu da izgledaju kao da su sankcionisani, ali zapravo se sankcionišu vera i namere, a ne sama dela. Na primer, kada je Rahava lagala svome kralju, nije Rahavina dvoličnost bila sankcionisana, već Rahavina vera (Jevrejima 11:31; Jakovljeva 2:25); vera Jaelina je bila sankcionisana (Sudije 4-5), a ne njena izdaja; Samsonova dela su bila sankcionisana (Sudije 14-16; Jevrejima 11:32), a ne njegova požuda.

Ponekad ljudi ističu činjenicu da određeni junaci iz Pisama očigledno protureče zapovedi Gospodnjoj, i unatoč tome nisu za to pogrđeni. Ponekad, radi se jednostavno o dispencijama različitim vremenskim periodima. Nije svaka zapovest primenjiva na svaku dispenciju. Na primer, Bog je rekao Noju da može da jede sve što se pomera, ali je Bog rekao Mojsiju da može da jede samo tačno određene stvari. Sada, kroz Pavla, Bog objavljuje da sve može da se jede sa zahvaljivanjem. Čovek treba da bude pažljiv pre nego pretpostavi da je zapovest prekršena, jer nije svaka zapovest primenjiva na svaku dispenciju.

Primedbe koje dolaze iz područja morala i religije jako često su subjektivni sud ili ponekad jednostavno pogrešno razumevanje o tome šta Biblija zapravo sankcioniše, a šta ne sankcioniše.

d. Novozavetni citati Starog Zaveta

Četvrto područje primedbi dolazi zbog načina na koji Novi Zavet citira Stari Zavet. Ponekad, ukoliko uporedite Novozavetni citat Starog Zaveta sa originalnim tekstom Starog Zaveta, ima razlike u rečima. Zapravo, razlika u rečima proizlazi iz problema sa prevođenjem, ne zbog problema sa pogrešnim citiranjem.

Stari Zavet je pisan na Hebrejskom, a Novi Zavet je pisan na Grčkom. Kada su Jevrejski pisci Novog Zaveta pisali na Grčkom trebalo je da prevedu odlomke sa Hebrejskog iz Starog Zaveta na Grčki. Kada prevodite sa jednog jezika na drugi, nemoguće je da to učinite na temelju i na poretku 'reč po reč'. To jednostavno tako ne ide. Ono šta čini dobru Hebrejsku gramatiku ne znači da čini dobru Grčku gramatiku, isto kao što ono šta čini dobru Grčku gramatiku ne čini i dobru Englesku gramatiku. Isti problem postoji i sa Engleskim prevodima. Stih na Engleskom neće imati isti raspored reči kao u Hebrejskom ili Grčkom originalu. Kada bi stavili identičan raspored reči proizveli bi užasan Engleski prevod, zato jer se gramatička pravila razlikuju od jezika do jezika. Ono što se pojavljuje u Novozavetnim citatima Starog Zaveta nisu pogrešni citati, već se radi o promeni u redosledu reči kada se prevodi sa Hebrejskog originala na Grčki.

III DOKAZI ZA INSPIRACIJU

Reči da Biblija govori da je nadahnutu je jedna stvar, ali koji su dokazi nadahnuća? Postoji pet različitih dokaza nadahnuća.

A. Karakter Božiji

Ako Bog daje otkrivenje Sebe u pisanoj formi, zar to onda ne bi bilo potpuno tačno otkrivenje? To je poanta Rimljana 3:4. Ukoliko je Bog izabrao da otkrije Sebe, a Božiji karakter je apsolutna istina zašto bi dao Svoje-Spise u pisanoj formi Otkrivenja-sa-pogreškama, dovodeći tako čoveka u situaciju da odlučuje šta je istina, a šta je pogrešno?

B. Tvrđenje Starog Zaveta

Sve ukupno 3808 puta Stari Zavet koristi fraze poput: **Reč je Gospodnja, Gospod reče, i Reč Gospodnja dođe k meni.** Imamo i posebne zapovesti od Gospoda da se zabeleže Njegove reči, kao u slučaju Mojsija u Izlasku 17:14; u slučaju Jeremije u Jeremija 30:2; i kao u slučaju Danila u Danilo 12:4. Nadalje, Bog je potvrdio, dao je svoj autoritet Knjigama Mojsijevim kroz druge pisce kao šta to nalazimo u Isus Navin 1:7-8. Proročke knjige su isto tako potvrđene tako da jedan autor prorok potvrđuje drugog proroka. Na primer, Isaija 34:16 naziva svoju knjigu **Svitak Gospodnji.** Neki pisci Starog Zaveta citiraju druge pisce Starog Zaveta sa punim i potpunim autoritetom. Na primer, Isus Navin 8:30-35 citira Zakon Mojsijev; Joil 2:32 citira Avdija 17; Mihej 4:1-4 citira Isaija 2:2-4; Jeremija 26:17-19 citira Mihej 3:12; i Danilo 9:1-3 temeljeno je na Jeremija 25 i 29.

C. Svedočenje Novog Zaveta

Novi Zavet sadrži tri stotine citata iz Starog Zaveta; njih sedamdeset dolazi iz Zakona Mojsijevog, stotinu i sedamdeset dolazi iz Proroka, a šesdeset dolazi iz Spisa. Različiti citati Starog Zaveta često tvrde da je Gospod taj koji je govorio, kao u Matej 15:4 i Dela 28:25. Naravno, II Timoteju 3:16-17 i II Petrova 1:21 potpuno jasno imaju na umu Stari Zavet. Osim tri stotine direktnih citata iz Starog Zaveta ima još i 4105 aluzija na Stari Zavet. Novi Zavet tvrdi sveukupno pedeset i šest puta da je Bog autor Starog Zaveta.

D. Svedočenje Mesije

Mesija je prihvatio Stari Zavet u svoj njegovoj celovitosti i jako često je činio reference, upućivao je na Stari Zavet sa tri podele Starog Zaveta; Zakon, Proroci, Spisi, kao u Luka 24:44. U Matej 5:17, On kaže da je došao da ispuni Zakon i Proroke. U Jovan 10:35, Isus kaže da se Pismo ne može ukinuti, a to u tom kontekstu znači Stari Zavet. U Matej 23:35, On pominje Avelja i Zaharija, a to se odnosi na prvu i poslednju knjigu u Jevrejskom poretku knjiga Starog Zaveta. I jasno, Isus snažno koristi Stari Zavet izražavajući Samog Sebe: to je temelj Njegovog podučavanja; to je objašnjenje Njegove Osobe; i Njegov poslednji i konačni priziv u debatama koje je imao sa Svojim kritičarima.

E. Pred-overavanje autentičnosti od Mesije

Novi Zavet svedok je samom sebi. On ima pred-overenu autentičnost od Mesije u Jovan 16:12-14 i 14:26, gde Mesija kaže da će Duh Sveti podsećati učenike na sve ono šta ih je On podučavao. Petar je bio svestan da zapisuje reči Božije u I Petrova 1:11-12. Pavle je bio

svestan da on zapisuje reči Božije u I Korinćanima 2:13 i 14:37. Čak je Petar prihvatio Pavlovo pisanje kao Spise u II Petrovoj 3:15-16.

ZAKLJUČAK

Zaključak ove studije o odnosu Biblije prema konceptu nadahnuća Pisama može se izneti u 13 tačaka. Prvo, svo Pismo je Bogo-nadahnutu (II Timoteju 3:16). Drugo, to je Reč Božija upućena čoveku (Jovan 10:35). Treće, ona je savršena (Psalam 19:7). Četvrto, bez ikakve je pogreške (Poslovice 30:5,6). Peto, reč je upravo onakva kakva je bila i kada je dana u originalu (II Petrova 1:21). Šesto, Božanski je nadahnutu i to Božansko nadahnuće je plenarno, potpuno je (Rimljani 15:4). Sedmo, nadahnuće je i verbalno, odnosi se na svaku reč (Matej 4:4). Osmo, konfluentno je (prevod na Srpski bi bio da je pritoka, to jest, kao da se radi o manjem pritoku velike reke koja teče), (II Samuilova 23:2). Deveto, to je istinska Reč Božija koja poseduje svu puninu Njegovog autoriteta (Isaija 1:2). Deseto, dovoljna je da spase grešnike (II Timoteju 3:15). Jedanaesto, ima jasnoću da se može razumeti (Psalam 119:105). Dvanaesto, ima svu učinkovitost da može da uveri grešnike (Jevrejima 4:12). Trinaesto, središnja svrha Pisama je da ispovedaju i da svedoče za Mesiju (Luka 24:44).

Biblija je Reč Božija nadahnutu plenarno, verbalno, savršeno i nepogrešivo. Biblija je u potpunosti pouzdan izvor za tačno ono šta Bog želi da čovek zna, za tačno ono šta Bog želi da čovek veruje, i za to kako Bog želi da se vernik ponaša i deluje u duhovnom životu.

Svi citati iz Biblije preuzeti su iz 'Savremeni Srpski Prevod' u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca. (prevod World Bible Translation Center 2005)

Prevod: Branko Gotovac, 2017.